

PRESENTACIÓ

Amb motiu de la publicació d'aquest butlletí, dedicat a la memòria del doctor Rafael Candel i Vila, em plau adreçar-me als consocis de la Institució Catalana d'Història Natural. De fet, li són endreçats els tres números pertanyents a les tres seccions i que eixiran alhora. Els treballs que s'hi apleguen havien estat redactats pensant fer-ne un volum únic, una miscel·lània, consagrat al mestre desaparegut; però pensant-hi bé, al consell directiu li ha semblat més escaient d'agrupar les contribucions conformement a la temàtica de cada secció. El lector trobarà en el número de la Secció de Geologia una semblança biogràfica del Dr. Candel, redactada pel nostre col·lega Manuel Font i Altaba, company molt més jove que ell, format també en la vella escola catalana de cristal·lografia i mineralogia.

Quan la mort sorprengué el doctor Candel, al lliard del 1976, li finia la presidència de la Institució. Fou la segona presidència d'ençà que la nostra societat reprengué les seves activitats, l'any 1972, tot succeint al Sr. F. Español. Però la vinculació li venia de molt més enrera; el doctor Candel ja havia ocupat el càrrec de secretari, l'any 1936, comesa que fou interrompuda per la guerra civil i tota la dissort que en sobrevingué. La represa del 1949 el col·locà de nou a la mateixa responsabilitat; però fou la flor d'un dia que es pansí a causa de les circumstàncies totalment adverses per a un funcionament normal. La segona època de la vida institucional el duqué, mercadament, a la presidència durant el bienni 1974-1975.

La vida d'en Rafael Candel, com la de tots els de la seva generació, fou esberlada per la guerra: una etapa de juvenesa, engrèscada per l'adveniment de la República, l'ensulsiada del 39, l'exili, el retorn clandestí, la incorporació a la vida ofegada i grisa, i tota plena de vexacions dels primers decennis de la dictadura i, a la fi, el deïxondiment lent, massa lent, de la vida cultural, cap a una normalització, inacabada encara, anà acompanyada de la seva senectut. Voldriem evocar la figura d'en Candel com a professor de ciències naturals a l'Institut-Escola de Sarrià (1933-1939), del qual sorgí un bon esplet d'alumnes que el recorden com a excellent pedagog i científic. Seria bo d'establir un paralelisme entre els doctors Estalella i Candel. Ambdós foren directors d'institut-escola que exerciren, amb entusiasme, el guiatge de la joventut de pre-guerra i foren capdavaners d'un ensenyament més formatiu que informatiu. Més tard, durant força anys, el doctor Candel, esdevingut professor universitari, lluny de la seva «càtedra vitalícia», va estimar-se més romandre a Barcelona, tot ensenyant la geoquímica a nombroses promocions de geòlegs.

Per enllestir, i baldament siguin uns mots breus, voldria remarcar que la Institució viu, com tot el país, uns moments decisius, encarats amb la normalització de la vida cultural i científica, dins les facultats que ens atorgui l'autonomia. Constituint el Consell d'Ensenyament i Cultura de la Generalitat, caldrà veure com es produeix l'endegament de l'Institut d'Estudis Catalans dins el marc de les altres institucions

culturals catalanes o del conjunt de l'Estat espanyol, i si aquest es reorganitza, tot rebent nova saba revitalitzadora, adreçada cap a una eficiència més gran. D'una banda, la nostra Institució, amatent a aquesta crida i com a filial d'aquest organisme superior, ha de mantenir-se com una de les entitats consultores de l'Institut i, alhora, hauria de continuar el desenvolupament, amb menys estretors, de les línies generals de recerca dins els Països Catalans i, particularment, de revalorització de la nostra natura —tan malmesa! Hom hi contribuirà amb estudis de conjunt i d'integració d'especialitats, com els que ja han estat duts a terme pels nostres companys de l'equip directiu anterior, com foren J. Maluquer, R. Folch, J. Gosàlbez i ben d'altres, sobre els sistemes naturals del delta de l'Ebre, o el Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans. I, d'altra banda, la Institució ha de servir d'amalgamadora entre l'estament dels científics afeccionats a la natura i el dels professionals i, a la vegada, de nexa amb la Secció de Ciències de l'I.E.C. Ha d'acomplir seriosament la missió divulgadora mitjançant el desenvolupament dels grups autònoms i de les comissions perifèriques. En una de les darreres juntes de la Secció de Ciències es féu ben palès que hom hauria de lliurar-se activament a la tasca de normalització de la llengua científica, tot col·laborant amb la Secció de Filologia: metges i botànics tenen molta de feina feta i molts d'anys d'experiència; però als geòlegs i als zòlegs els en resta molta per tal de deixondir la llengua dels mals costums adquirits o per a deturar l'alluvió de neologismes, l'adopció dels quals és plena d'entrebancs.

Vulguin aquestes esperances sadollar el cor dels més optimistes!

Desembre del 1978

Oriol RIBA I ARDERIU
president de la ICHN